[2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 505

ਕਮਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਐਮ.ਆਰ. ਮੋਹਨ ਕੁਮਾਰ

(ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2368-2369 ਆਫ 2009)

24 ਅਕਤੂਬਰ, 2018

[ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 - ਧਾਰਾ 125 - ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ - ਵਿਆਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਪਤਨੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2-ਧੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3-ਪੁੱਤਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 3,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ 2,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਹੈ - ਫੜਿਆ ਗਿਆ: ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਖ਼ਤ ਮਿਆਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਖੇਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿ-ਰਹਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ - ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, 125ਸੀਆਰਪੀਸੀਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ,

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ: 1.1 ਪੀਡਬਲਯੂ -1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ
(ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7-ਪੀ8) ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ3) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ. [ਪੈਰਾ 14] [511- ਜੀ-ਐੱਚ;] ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। 512- ਏ-ਬੀ]

1.2 ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਖ਼ਤ ਮਿਆਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਹਨ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਖੇਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 15, 16] [512- ਸੀ, ਈ-ਜੀ]

1.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਪੀਡਬਲਯੂ-1), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7-ਪੀ8 ਮਿਤੀ 25.05.2001 ਅਤੇ 06.08.2003), ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ3-ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਹਿ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ।
ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 20, 21] [515- ਸੀ-ਜੀ]

1.4 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਹਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [515- ਜੀ; 516-ਏ]

ਦਵਾਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਤਪਥੀ ਬਨਾਮ ਬਿਦਯੁਤ ਪ੍ਰਵਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 675 : [1999] 3 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 684 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯਮੁਨਾਬਾਈ ਅਨੰਤਰਾਓ ਅਧਵ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤਰਾਓ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਅਧਵ ਅਤੇ ਹੋਰ (1988) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 530 : [1988] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 809; ਚੰਨਮੁਨੀਆ ਬਨਾਮ ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 141 : [2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 223– ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1988] 2 ਐਸਸੀਆਰ 809 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1999] 3 ਪੂਰਕ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 684 ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 223 ਪੈਰਾ 16 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2368-2369।

ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 16.06.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2008 ਦੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 103 ਅਤੇ 2009 ਦੇ 21 ਵਿੱਚ।

ਗਿਰੀਸ਼ ਅਨੰਤਮੂਰਤੀ, ਹਰੀਸ਼ਾ ਐਸ. ਆਰ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੈਜਯੰਤੀ ਗਿਰੀਸ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਐਮ. ਐਨ. ਰਾਓ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੀ. ਆਰ. ਰਾਮੇਸ਼ੇਸ਼, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਆਰ. ਬਾਨੂਮਥੀ, ਜੇ. 1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 16.06.2009 ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਨੰਬਰ 103 ਆਫ 2008 ਅਤੇ 21 ਆਫ 2009 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ

ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ - ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ 18.07.1998 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਰੰਗਾਪੱਟਨਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰੀਘਾੱਟਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਨਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 09.05.2001 ਅਤੇ 18.07.2003 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੈਸੂਰ ਦੇ ਸਰਸਵਸਥੀਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ 01.04.2005 ਨੂੰ ਅਰਚਨਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਰਸਵਤੀਪੁਰਮ ਤੋਂ ਚਾਮੁੰਡੀਪੁਰਮ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 297/
2006 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼
ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭਿੰਨਤਾ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

4. ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਕਤ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਮਾਸਿਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 12.08.2008 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 2,500/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਯਾਨੀ 12.08.2008 ਤੱਕ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਯਾਨੀ 12.08.2008 ਤੋਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 2,500/- ਰੁਪਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਰੀਸ਼ ਅਨੰਤਮੂਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਛੱਤ ਹੇਠ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਕਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੱਥ ਦੇ ਉਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

7. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਨ. ਰਾਓ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 (1)(ਏ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ "ਪਤਨੀ" ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਯਮੁਨਾਬਾਈ ਅਨੰਤਰਾਓ ਆਧਾਵ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤਰਾਓ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਆਧਾਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1988) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 530 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

9. ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਗੁਆਂਢੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 18.07.1998 ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰੰਗਾਪਟਨਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰੀਘਾੱਟਾ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 09.05.2001 ਅਤੇ 18.07.2003 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਿਰਲਾ ਸਨ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਅਰਚਨਾ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਰਸਵਸਥੀਪੁਰਮ ਤੋਂ ਚਾਮੁੰਡੀਪੁਰਮ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਇੱਕ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

10. ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ20 ਤੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ3 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਹਨ; ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7-ਪੀ8 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਅਰਥਾਤ ਧੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ9 ਅਤੇ ਪੀ11 ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ; ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼।

11. ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7-ਪੀ8 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹਨ - ਧੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 09.05.2001 ਅਤੇ 18.07.2003 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7 ਅਤੇ ਪੀ8 ਵਿੱਚ, ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ "ਮੋਹਨ ਕੁਮਾਰ ਐਮ.ਆਰ." ਅਤੇ ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਮ "ਕਮਲਾ" ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ3 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ3 ਭਰਾ-ਭੈਣ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਂ ਸਧਾਰਨ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੋਟੋਆਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ-ਪੀ9-ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਮਲਾ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 3,000/- ਰੁਪਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ13 ਤੋਂ ਪੀ17 ਰਸੀਦਾਂ ਹਨ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਰਕਮ ਕਿਉਂ ਦੇਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਉਸਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕੇ.ਆਰ. ਨਾਰਾਇਣ ਅਯੰਗਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ-2) ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਰੁੱਧੀ ਵਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਕੌਫੀ ਪੀਂਦਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਜੀ ਰਹੇ ਸਨ।

13. ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ (ਪੀਡਬਲਯੂ-3) ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2005 ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਘਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਤੱਕ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦੇ ਘਰ ਆਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਜੀ ਰਹੇ ਸਨ।

14. ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7-ਪੀ8) ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ.ਪੀ1 ਤੋਂ ਪੀ3) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

15. ਵਿਆਹ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਖ਼ਤ ਮਿਆਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ। ਦਵਾਰਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਤਪਤੀ ਬਨਾਮ ਬਿਦਯੁਤ ਪ੍ਰਵਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ

(1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 675 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਧਾਰਾ 125 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਓਨਾ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 494 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ ਅਣਗੌਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।" ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਹਨ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3, ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

16. ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਖੇਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਨਮੁਨੀਆ ਬਨਾਮ ਵੀਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ (2011) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 141 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"**11**. ਦੁਬਾਰਾ, ਸਾਸਤਰੀ ਵੇਲਾਈਡਰ ਅਰੋਨੇਗਰੀ ਬਨਾਮ ਸੇਮਬੇਕਟੀ ਵੈਗਾਲੀ (1881) 6 ਏ.ਸੀ. 364 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਰਖੇਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

12. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਐਂਡਰਾਹੇਨੇਡਿਗੇ ਡਾਇਨੇਹਾਮੀ ਬਨਾਮ ਵਿਜੇਤੁੰਗੇ ਲਿਆਨਾਪਾਟਾਬੇਂਡੀਗੇ ਬਾਲਾਹਾਮੀ ਏਆਈਆਰ 1927 ਪੀਸੀ 185 ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਰਖੇਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ।

13. ਮੁਹੱਬਤ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਖਾਨ ਏਆਈਆਰ 1929 ਪੀਸੀ 135 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਖੇਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

14. ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰੀ ਏਆਈਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 231 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਸਹਿ-ਰਹਿਣਾ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੰਬੇ ਸਹਿ-ਰਹਿਣਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

15. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਦਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਏਕੀਕਰਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (1978) 3 ਐਸਸੀਸੀ 527 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਥੀ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

16. ਦੁਬਾਰਾ, ਤੁਲਸਾ ਬਨਾਮ ਦੁਰਘਾਟੀਆ (2008) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 520 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਾਥੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।"

ਚਨਮੁਨੀਆ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

"**24**. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਣ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏ ਬਿਨਾਂ

ਡੀ ਫੈਕਟੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮੀਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਔਰਤ ਨੂੰ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਅਤੇ ਬੇਘਰਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੈ [ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]

17. ਚਨਮੁਨੀਆ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ "ਪਤਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚਨਮੁਨੀਆ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰੇ (28) ਅਤੇ (29) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੋਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

"28. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਯਮੁਨਾਬਾਈ ਅਨੰਤਰਾਓ ਆਧਾਵ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤਰਾਓ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਆਧਾਵ (1988) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 530 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ (ਪੈਰਾ 6 ਵੇਖੋ)। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ (ਪੈਰਾ 4 ਅਤੇ 8) ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਵਿੱਚ "ਪਤਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

29. ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਸਵਿਤਾਬੇਨ ਸੋਮਾਭਾਈ ਭਾਟੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2005) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਬਦਕਿਸਮਤ

ਔਰਤ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, "ਪਤਨੀ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਯਮੁਨਾਬਾਈ ਕੇਸ (1988) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 530 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।"

18. ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਵਿੱਚ "ਪਤਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਏ.ਕੇ. ਗਾਂਗੁਲੀ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੈਂਚ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, "ਪਤਨੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

19. ਚਨਮੁਨੀਆ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਤਹਿਤ "ਪਤਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ;-

"42. ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ "ਪਤਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਧਾਰਾ 125 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ, ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਉਪਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।"

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਪੀਡਬਲਯੂ-1), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਪੀ7-ਪੀ8 ਮਿਤੀ 25.05.2001 ਅਤੇ 06.08.2003), ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2 ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3-ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਹਿ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੇ ਜੋੜੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ

2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

21. ਮੌਖਿਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਸੋਧ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 125 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

22. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 2008 ਦੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ.ਸੀ. .. ਨੰ.. 103 ਅਤੇ 2009 ਦੇ ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ.ਸੀ.. ਨੰ. 21 ਮਿਤੀ 16.06.2009 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ, ਮੈਸੂਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 10 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ